

1 Mitä käsitteillä "elatusapu" ja "elatusvelvollisuus" tarkoitetaan käytännössä? Kuka on velvollinen maksamaan elatusapua kenelle?

Elatusvelvollisuus tarkoittaa elatusvelvollisen lakisääteistä velvollisuutta huolehtia sellaisen, elatuksen tarpeessa olevan henkilön elatuksesta, johon hänellä on tietty sukulaisuussuhde. Elatus kattaa kaiken elämiseen tarvittavan eli ravinnon, vaatetuksen, asumisen, terveydenhoidon jne.

Elatusvelvollisuus perustuu sukulaisuus- tai aviosuhteeseen tai sen korvaavaan suhteeseen, jos edellä mainittu suhde on katkennut. Elatusvelvollisuus on olemassa tiettyjen sukulaisten (joko verisukulaisuuden tai avioliiton kautta syntyvän sukulaisuuden perusteella), aviopuolisoiden ja avopuolisoiden välillä. Sen pohjana on "solidaarisuusperiaate", jonka vahvuus voi vaihdella tapauksen mukaan.

Vanhempien elatusapu lapsilleen

Tässä yhteydessä voidaan erottaa kaksi elatusapuvaateiden ryhmää:

Laajempi elatusapu, josta lapsen vanhemmat vastaavat elatuskykynsä mukaan lapsen asumisen, ylläpidon, valvonnan, kasvatuksen ja koulutuksen osalta. Elatusvelvollisuus jatkuu myös lapsen tultua täysi-ikäiseksi, jos hänen koulunkäyntinsä on silloin vielä kesken. Elatusvelvollisuus on olemassa riippumatta vanhempien varoista tai lapsen elatustarpeesta. Velvollisuus on laajempi siinä mielessä, että se kattaa lapsen toimeentulon lisäksi muun muassa hänen kasvatuksensa ja koulutuksensa (siviililain 203 §).

Vanhemmukseen perustuva elatusapu, joka määräytyy lapsen iästä riippumatta hänen elatustarpeensa ja vanhempien varojen mukaan (siviililain 205, 207, 208 ja 353-14 §).

Lasten elatusapu vanhemmilleen

Vanhempien elatusvelvollisuus lapsiaan kohtaan toimii myös vastavuoroisesti (siviililain 205, 207 ja 353-14 §). Näin ollen lasten on vastattava vanhempiansa elatuksesta, jos nämä ovat elatuksen tarpeessa.

Aviopuolisoiden keskinäinen elatusapu

Aviopuolisoiden välinen elatusapu perustuu avustamista ja perheen kustannuksiin osallistumista koskeviin velvollisuuksiin siviililaissa säädettyllä tavalla (siviililain 213 ja 221 §). Nämä velvollisuudet, jotka liittyvät aviopuolisoiden velvollisuuteen asua yhdessä, ovat vastavuoroisia. Jollei näitä velvollisuuksia täytetä, niiden perusteella voidaan vaatia korvaavaa suoritusta elatusapukanteella tai maksusuorituskanteella (siviililain 213, 221 ja 223 §), ks. kysymys 10.

Eronneen puolison elatusapu toiselle puolisolalle

Tilanteeseen vaikuttaa se, onko avioeroa haettu yhteiselämän korjaamattoman kariutumisen (*désunion irrémédiable*) perusteella vai puolisojen yhteisestä sopimuksesta:

Avioero yhteiselämän lopullisen kariutumisen vuoksi: jos puoliset eivät ole tehneet sopimusta mahdollisen elatusavun myöntämisestä (siviililain 301 §:n 1 momentti), tuomioistuimien voi avioeropäätöksen yhteydessä tai myöhemmin tehtävällä erillisellä päätöksellä määrätä toisen puolison maksamaan elatusapua sen tarpeessa olevalle puolisolalle (301 §:n 2 momentin 1 kohta).

Tuomioistuimien voi myös hylätä avioeron jälkeen maksettavaa elatusapua koskevan hakemuksen, jos vastaaja voi osoittaa, että hakija on syyllistynyt vakavaan virheeseen, jonka vuoksi yhteiselämän jatkaminen on käynyt mahdottomaksi (siviililain 301 §:n 2 momentin 2 kohta).

Elatusavun määrä ei missään tapauksessa voi olla enempää kuin kolmasosa elatusapuvelvollisen tuloista (siviililain 301 §:n 3 momentin 3 kohta).

Sopimusavioero: puolisojen ei tarvitse sopia elatusavun myöntämisestä jommallekummalle avioeromenettelyn aikana ja/tai sen jälkeen. Jos he kuitenkin tekevät niin, he voivat myös vahvistaa elatusavun määrän ja maksamista ja täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohdat vapaasti, samoin elatusavun indeksoinnin ja sen muuttamiseen mahdollisesti vaikuttavat tekijät (oikeudenkäyntilain 1288 §:n 1 momentin 4 kohta) Elleivät puoliset ole nimenomaan sopineet toisin, tuomioistuimien voi jommankumman osapuolen pyynnöstä korottaa tai alentaa sopimusperusteisen elatusavun määrää tai lopettaa sen kokonaan sen jälkeen kun avioeropäätös on tehty (oikeudenkäyntilain 1288 §:n 3 momentti), jos elatusavun määrä ei ole enää asianmukainen ottaen huomioon osapuolten tahdosta riippumattomat uudet olosuhteet. Elatusapu voidaan indeksoida vain, jos siitä on erikseen sovittu.

Muut elatusvelvolliset: Missä tapauksissa?

Elatusvelvollisuus on olemassa suoraan sekä etenevässä että takenevassa sukulaisuussuhteessa olevien henkilöiden välillä (vanhemmat/lapset, lapset /vanhemmat, sekä lastenlapset/isovanhemmat ja päinvastoin – siviililain 205 ja 207 §).

Avioliiton kautta sukulaisuussuhteessa olevien henkilöiden osalta voidaan erottaa kaksi tapausta:

elonjääneellä puolisolalla on tietty rajoituksin elatusvelvollisuus edesmenneen puolisonsa lapsiin nähden, vaikka nämä eivät olisi hänen omia lapsiaan (siviililain 203 §:n 3 momentti).

vävyillä ja miniöillä on elatusvelvollisuus appivanhempiaan kohtaan ja päinvastoin. Tämä velvollisuus lakkaa, jos appi tai anoppi solmii uuden avioliiton tai jos puoliso (jonka kautta avioliittoon perustuva sukulaisuussuhde on syntynyt) ja tästä liitosta syntyneet lapset ovat kuolleet (siviililain 206 ja 207 §).

Edesmenneen puolison perilliset ovat tiettyissä tilanteissa velvollisia maksamaan elatusapua vainajan elonjääneelle puolisolalle tai jälkeläisille (siviililain 205 a §).

Lapsi, jonka isyyttä ei ole selvitetty, voi vaatia elatusapua toimeentuloa ja koulutusta varten mieheltä, jolla on ollut suhde hänen äitinsä kanssa laissa määriteltynä siirtämisajankautena (siviililain 336 §).

Jos avopuolisoiden suhteessa on vakavia ongelmia, jompikumpi heistä voi pyytää tuomioistuinta määräämään elatusapua tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvien väliomien puitteissa. Sama koskee avosuhteen päättymistä käytettävissä olevien väliomien puitteissa (siviililain 1479 §).

2 Mihin ikävuoteen asti lapsi voi saada elatusapua? Sovelletaanko alaikäisten ja aikuisten elatusapuun eri sääntöjä?

Elatusvelvollisuus päättyy normaalisti silloin, kun lapsi tulee täysi-ikäiseksi tai kun hän pystyy huolehtimaan itse toimeentulostaan. Elatusvelvollisuus voi kuitenkin jatkua, jos lapsen koulunkäynti on vielä kesken (siviililain 203 ja 336 §).

3 Pitääkö minun kääntyä toimivaltaisen viranomaisen tai tuomioistuimen puoleen saadakseni elatusapua? Mitkä ovat hakemusmenettelyn tärkeimmät vaiheet?

Elatusapuvelvollinen voi huolehtia elatusavun saajan tarpeista vapaaehtoisesti. Jos sen sijaan asiasta syntyy riita eikä elatusavusta päästä sopimukseen tai sen maksaminen lopetetaan, on ryhdyttävä oikeustoimiin.

Kun avioeroa on haettu yhteiselämän lopullisen kariutumisen perusteella, avioeroasian käsittelevää tuomioistuinta voidaan pyytää ratkaisemaan samalla myös kysymys elatusavusta joko haastehakemuksessa tai päätelmien yhteydessä (oikeudenkäyntilain 1254 §:n 1 momentin 5 kohta ja 5 momentti).

Avioeromenettelyn ohella rauhantuomioistuimella on yleinen toimivalta elatusapua koskevissa riita-asioissa (oikeudenkäyntilain 591 §:n 7 momentti), paitsi jos elatusapua haetaan vaatimatta samalla isyyden tunnustamista (*action alimentaire non déclarative de filiation*) (ks. 5. kysymys).

Kaikki elatusapuhakemukset, toimeentulotukeen (*revenu d'intégration sociale*) liittyviä hakemuksia lukuun ottamatta, ovat 1. syyskuuta 2014 alkaen kuuluneet perhetuomioistuimen toimivaltaan (oikeudenkäyntilain 572 a §:n 7 momentti), myös elatusapukanne joka ei sisällä vaatimusta isyyden tunnustamisesta.

4 Voiko elatusapua hakea sukulaisen (jos voi, miten kaukaisen?) tai alaikäisen lapsen puolesta?

Oikeustoimeen voi ryhtyä ainoastaan elatusapuun oikeutettu henkilö (ks. erityisesti siviililain 337 §). Hänen on toimitettava hakemus tuomioistuimeen henkilökohtaisesti tai asianajajansa välityksellä (ks. erityisesti oikeudenkäyntilain 1253 c, 1254 ja 1320 §).

Jos kyseinen henkilö on oikeustoimikelvoton, hänen laillinen edustajansa (esimerkiksi vanhemmat tai edunvalvoja) voi toimia hänen puolestaan.

5 Jos haluan panna asian vireille tuomioistuimessa, mistä saan tietää mikä tuomioistuin on toimivaltainen?

Rauhantuomioistuimella on yleinen toimivalta elatusapua koskevissa riita-asioissa (oikeudenkäyntilain 591 §:n 7 momentti), mutta tästä toimivallasta on poikkeuksia. Kanne nostetaan hakijan kotipaikan mukaan määräytyvässä tuomioistuimessa, paitsi jos tarkoituksena on vähentää elatusavun määrää tai lopettaa se kokonaan (oikeudenkäyntilain 626 §).

Lapsen esittämät vaateet sellaista henkilöä kohtaan, jolla on ollut suhde hänen äitinsä kanssa laissa määriteltynä siittämisaikana (siviililain 336 §) käsitellään perhetuomioistuimessa (siviililain 338 §).

Huoltajuusriidat käsittelee vanhempien, lasten holhoojien tai huoltajien asuinpaikan nuorisotuomioistuin (siviililain 387 §), paitsi jos on kyse kiireellisistä tai väliaikaisista toimenpiteistä (8 päivänä huhtikuuta 1965 annettu laki nuorten suojelusta, rikokseen syyllistyneiden alaikäisten huostaanotosta ja tällaisista teoista aiheutuneiden vahinkojen korvaamisesta, 44 §).

Jos puoliset eivät pääse elatusavusta sopimukseen, hakemuksen käsittelee ennen avioeromenettelyä rauhantuomioistuin (oikeudenkäyntilain 593 §:n 19 momentti), jonka toimivalta määräytyy puolisoiden viimeisen asuinpaikan mukaan (oikeudenkäyntilain 628 §:n 2 momentti).

Sen jälkeen kun avioeroa on haettu yhteiselämän korjaamattoman kariutumisen perusteella, toimivalta kuuluu perhetuomioistuimen presidentille (oikeudenkäyntilain 1280 §) avioliiton purkautumiseen asti. Sen sijaan osapuolten tekemät elatusapusopimukset vahvistaa sama tuomioistuin, joka käsittelee avioeroa koskevan pääasian (oikeudenkäyntilain 1256 §:n § momentti).

Lopullisen avioerotuomion jälkeen elatusapua koskeva toimivalta kuuluu rauhantuomarille ja perhetuomioistuimelle. Kiireellisissä tapauksissa perhetuomioistuimen presidentillä on kuitenkin edelleen toimivalta määrätä väli-toimia (oikeudenkäyntilain 584 §).

Kaikki elatusapuhakemukset, toimeentulotukeen (*revenu d'intégration sociale*) liittyviä hakemuksia lukuun ottamatta, ovat 1. syyskuuta 2014 alkaen kuuluneet perhetuomioistuimen toimivaltaan (oikeudenkäyntilain 572 a §:n 7 momentti).

Sellaisten osapuolten keskinäiset elatusapuhakemukset, jotka ovat (tai ovat olleet) avio- tai avioliitossa, sekä elatusapuhakemukset, jotka koskevat tällaisten puolisoiden yhteisiä lapsia tai lapsia, joiden vanhemmista vain toinen on selvitetty, käsitellään 1. syyskuuta 2014 alkaen periaatteessa siinä tuomioistuimessa, jolle tällainen hakemus on jo toimitettu (oikeudenkäyntilain 629 a §:n 1 momentti). Alaikäistä koskevat elatusapuhakemukset käsittelee alaikäisen kotipaikan (tai tarvittaessa tämän vakinaisen asuinpaikan) tuomioistuin. Jos osapuolilla on useita lapsia, kaikki hakemuksia koskeva toimivalta kuuluu sille tuomioistuimelle, jolle ensimmäinen hakemus on toimitettu (oikeudenkäyntilain 629 a §:n 2 momentti). Jos elatusapuvelvoite koskee muita elatusapuvelvollisia, riita-asian käsittelee vastaajan kotipaikan tuomioistuin tai puolisoiden viimeisen yhteisen asuinpaikan tuomioistuin (oikeudenkäyntilain 629 a §:n 4 momentti).

6 Pitääkö minun mennä jonkun välikäden (asianajajan, keskus- tai paikallisviranomaisen) kautta voidakseni panna asian vireille tuomioistuimessa? Ellei, mitä menettelyä on noudatettava?

Ks. 4 kohta. Menettelystä riippuen vaatimus esitetään haastemiehen toimittamalla haasteella tai hakemuksella. Asianajajan käyttö ei ole pakollista.

7 Onko oikeuskäsittely maksullinen? Jos on, paljonko se maksaa? Jos varani eivät riitä, voinko saada oikeusapua käsittelyn kustannusten kattamiseksi?

Oikeuskäsittely on maksullinen. Kokonaiskustannuksia on mahdollista arvioida, koska ne riippuvat menettelystä, tuomioistuinmaksuista ja mahdollisen asianajajan palkkiosta. Kustannusten kattamiseksi myönnettävän oikeusavun osalta sovelletaan yleistä lainsäädäntöä (ks. Oikeusapu - Belgia).

8 Minkä tyyppistä elatusapua tuomioistuin voi myöntää? Miten sen määrä lasketaan? Voidaanko tuomioistuimen päätöstä tarkistaa elinkustannusten tai perhetilanteen muuttuessa? Jos voidaan, miten (esim. automaattinen indeksointi)?

Avun muoto:

Apu annetaan elatusapuna. Joissakin tapauksissa elatusapu voidaan pääomittaa (siviililain 301 §:n 8 momentti). Poikkeustapauksissa elatusapu voidaan antaa luontoissuorituksina (siviililain 210 §).

Avun määrä ja indeksointi

Elatusavun laskemiseksi ei ole olemassa taulukkoa. Elatusapu myönnetään hakijan tarpeen ja elatusvelvollisen varallisuuden perusteella (siviililain 208 ja 209 §).

Vanhempien elatusvelvollisuus (siviililain 203 §) määritellään heidän elatuskykynsä mukaan: elatuksella on katettava lapsen asuminen, ylläpito, terveydenhoito, valvonta, kasvatusta ja koulutus (koulunkäynnin päättymiseen asti). Elatusapu suoritetaan kuukausittaisina maksuina huoltajana olevalle vanhemmalle, jonka luona lapsi asuu.

Molemmat vanhemmat voivat esittää toista kohtaan vaatimuksen asumis- tai hoitokustannusten ym. suorittamisesta (siviililain 203 a §:n 2 momentti).

Elatusvelvollisuuden määrä vahvistetaan sen henkilön osalta, joka on ollut sukupuolisuhteessa lapsen äidin kanssa laissa määriteltynä siittämisaikana, lapsen elatusarpeen sekä elatusvelvollisen varojen, ansaintamahdollisuuksien ja sosiaalisen tilanteen perusteella (siviililain 336, 339 ja 203 a §).

Laissa säädetään nimenomaisesti, että puoliset voivat milloin tahansa avioeromenettelyn aikana tehdä sopimuksen elatusavusta, sen määrästä ja siitä, miten kyseistä määrää voidaan tarkistaa (siviililain 301 §:n 1 momentti ja oikeudenkäyntilain 1256 §:n 1 momentti ja 1288 §:n 4 momentti). Asiaa käsittelevä tuomioistuin voi kuitenkin kieltäytyä vahvistamasta sopimusta, jos se on selvästi lasten edun vastainen (oikeudenkäyntilain 1256 §:n 2 momentti ja 1290 §:n 2 ja 5 momentti).

Jos tuomioistuin ratkaisee elatusavun määrän, sen on otettava huomioon tietyt laskentakriteerit ja rajat. Elatusavun on periaatteessa katettava elatusavun saajan tarve (siviililain 301 §:n 3 momentin 1 kohta).

Elatusavun määrä ei missään tapauksessa voi olla enempää kuin kolmasosa elatusapuvelvollisen tuloista (siviililain 301 §:n 3 momentin 2 kohdan loppuosaa).

Elatusapuvelvollisuus voi kestää enintään yhtä kauan kuin avioliitto on kestänyt. Poikkeustapauksissa tuomioistuin voi pidentää elatusapuvelvollisuuden kestoa (siviililain 301 §:n 4 momentti).

Indeksoinnista määrätään automaattisesti, kun avioeroa haetaan avioliiton lopullisen kariutumisen perusteella ja on määriteltävä vanhempien osuudet lapsen huollosta. Indeksinä käytetään periaatteessa kuluttajahintaindeksiä, mutta lain mukaan tuomioistuimien voi soveltaa myös muuta menetelmää elatusavun mukauttamiseksi elinkustannuksiin (siviililain 301 §:n 6 momentin 1 kohta ja 203 c §:n 1 momentti). Osapuolet voivat poiketa näistä määräyksistä yhteisellä sopimuksella (siviililain 203 c §:n 1 momentti).

Lain mukaan elatusavun määrää voidaan nostaa tai alentaa tai se voidaan lopettaa kokonaan jommankumman osapuolen pyynnöstä yleisten syiden nojalla (siviililain 301 §:n 7 momentin 2 kohta ja oikeudenkäyntilain 1293 §:n 1 momentti).

9 Miten ja kenelle elatusapu maksetaan?

Elatusapu maksetaan elatusavun saajalle tai tämän edustajalle. Se maksetaan kuukausittaisina erinä. Joissain tapauksissa se voidaan myös pääomittaa (ks. 8 kohta).

10 Jos elatusvelvollinen ei maksa vapaaehtoisesti, mitä pakkotoimia voidaan käyttää?

Jos elatusapuun oikeutetulla henkilöllä on täytäntöönpanomääräys, hän voi ryhtyä toimiin elatusapuvaatimuksen täytäntöönpanemiseksi. Elatusavun maksamispäätöksen mukaisen suorituksen laiminlyöneen elatusvelvollisen omaisuutta voidaan ulosmitata tietyin edellytyksin (oikeudenkäyntilain 1494 §).

On myös mahdollista antaa määräys, jonka nojalla elatusapu pidätetään suoraan varoista, jotka ovat kolmannen osapuolen, kuten elatusvelvollisen työnantajan, hallussa (oikeudenkäyntilain 1539 §). Ennen täytäntöönpanomääräyksen saamista elatusapuun oikeutettu henkilö voi myös tietyin edellytyksin hakea vakuustakavarikkoa, jolla turvataan hänen oikeutensa tuleviin elatusapumaksuihin (oikeudenkäyntilain 1413 §).

Lisäksi on otettu käyttöön yksinkertaistettu täytäntöönpanomenettely. Tällä tarkoitetaan saatavan siirtoa antamalla elatusapuun oikeutetulle henkilölle oikeus saada suoritus tietyin rajoituksin joko suoraan elatusvelvollisen ansiotuloista tai kolmannelta osapuolelta olevasta saatavasta. Tämä saatavien siirto soveltuu lain nojalla suoritettaviin aviopuolisoiden tai entisten aviopuolisoiden elatusapumaksuihin (siviililain 220 §:n 3 momentti ja 221, 223 ja 301 §:n 11 momentti sekä oikeudenkäyntilain 1280 §) ja lasten hoidon, kasvatuksen ja koulutuksen kattaviin elatusapumaksuihin, mukaan lukien siviililain 203 a §:n mukaiset vanhempien väliset vaatimukset, sekä takenevassa tai etenevässä sukulaisuussuhteessa olevien henkilöiden lakisääteisiin elatusapuvaatimuksiin (siviililain 203 b §).

Lisäksi rikoslaissa säädetään elatusvelvollisuuden laiminlyönnistä (361 a §). Menettelyyn voidaan ryhtyä sellaista henkilöä vastaan, joka on velvoitettu lainvoimaisella tuomioistuimen päätöksellä maksamaan elatusapua ja joka on jättänyt tahallaan noudattamatta päätöstä yli kahden kuukauden ajan.

11 Lyhyt kuvaus täytäntöönpanoa koskevista rajoituksista, erityisesti velallisen suojaa koskevista säännöistä sekä määräajoista tai vanhentumisajoista.

Siviililain 2277 §:n mukaan elatusapurästit vanhenevat 5 vuodessa.

Tuomioistuimen määräämään elatusapuun sovelletaan 10 vuoden vanhentumisaikaa (siviililain 2262 a §).

Vanhentuminen on keskeytetty puolisoitten kesken avioliiton aikana (2253 §), ja sen kuluminen katkeaa haasteen, maksamääräyksen tai ulosmittauksen tiedoksiantamisen seurauksena (2244 ja 2248 §) tai kun elatusapuun oikeutettu toimittaa tuomioistuimelle lausuman tai kun velallinen suorittaa elatusapumaksun.

Kiinnityksistä 16 päivänä joulukuuta 1851 annetun lain (*loi hypothécaire*) 7 ja 8 §:n nojalla velallinen vastaa elatusapuveloitteesta periaatteessa koko omaisuudellaan.

Oikeudenkäyntilain 1408 §:n nojalla perintätoimilta on kuitenkin suojattu velallisen ja hänen perheensä tietty irtain aineellinen omaisuus, jota velallinen tarvitsee jokapäiväisessä elämässä tai ammatin harjoittamisessa tai jota hän tai hänen samassa taloudessa asuvat lapsensa tarvitsevat koulunkäyntiä tai opintojen suorittamista varten.

Oikeudenkäyntilain 1409 §:n § momentin nojalla osa ansio- ja muista tuloista on suojattu saatavan siirtämiseltä ja ulosmittaukselta.

Toisaalta oikeudenkäyntilain 1412 §:n nojalla ulosmittauksen suojaan ei kuitenkaan voida vedota elatusapuun oikeutettua henkilöä vastaan, jolla on myös ehdoton etusija velallisen muihin velkoihin nähden. Jos saatavien siirtoa haetaan sellaista velallista vastaan, jonka saatavia on jo siirretty tai ulosmitattu, tuomioistuin voi tarkastella velallisen kokonaistilannetta ja hänen velkojensa ja erityisesti elatussaatavien saajien tarpeita ja jakaa siirretyt tai ulosmitatut saatavat tasapuolisesti näiden kesken (oikeudenkäyntilain 1390 a §:n 5 momentti).

Jos velallinen on ylivelkaantunut, hänellä on oikeus velkajärjestelyyn (oikeudenkäyntilain 1675 §:n 2 momentti ja sitä seuraavat momentit). Tuomioistuin voi tässä yhteydessä tarvittaessa päättää velkojen anteeksiantamisesta, elatusapurästit mukaan lukien. Päätös ei kuitenkaan voi koskea elatusapuvollisuutta. Ulosmittauksen avulla voidaan myös varmistaa erääntyvien elatusapumaksujen saaminen sitä mukaa kuin ne erääntyvät (oikeudenkäyntilain 1494 §:n 2 momentti).

12 Onko olemassa viranomainen tai järjestö, joka voi auttaa minua elatusavun perimisessä?

Jos elatusapuun oikeutettu henkilö ei saa elatusapua huolimatta edellä esitetyn menettelyn toteuttamisesta, hän voi ottaa yhteyttä elatusapuvaateita käsittelevään Service des créances alimentaires -yksikköön (joka toimii Service Public Fédéral Finances -viraston yhteydessä). Osaston tehtäviin kuuluu ennakkosuoritusten maksaminen yhden tai useamman vahvistetun elatusapumaksun osalta sekä myönnettyjen ennakkomaksujen, erääntyneiden elatusapumaksujen ja korkojen vastaanottaminen ja perintä elatusvelvolliselta.

13 Voiko viranomainen tai järjestö maksaa elatusavun ennakkoon kokonaan tai osittain elatusvelvollisen sijasta?

Edellä mainittu yksikkö voi maksaa elatusavun velallisen puolesta joko kokonaan tai osittain. Maksettu elatusapu ja elatusapurästit peritään takaisin elatusvelvolliselta. Jos elatusapuvollinen ei maksa elatusapua yksikölle vapaaehtoisesti, se peritään häneltä pakkotäytäntöönpanon avulla. Viimeksi mainitussa tapauksessa tulosta ei tietenkään voida taata, vaan se riippuu velallisen taloudellisesta tilanteesta.

14 Mitä tapahtuu, jos elatusvelvollinen asuu ulkomailla:

14.1 Voiko elatusapuun oikeutettu saada apua viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Keskusviranomaiseksi on nimetty elatusavun perimisestä ulkomailla 20. kesäkuuta 1956 tehdyn New Yorkin yleissopimuksen ja toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18 päivänä joulukuuta 2008 annetun neuvoston asetuksen N:o 4/2009 sekä lasten ja muiden perheenjäsenten elatusavun kansainvälisestä perinnästä 23. marraskuuta 2007 tehdyn Haagin yleissopimuksen nojalla:

Service public fédéral Justice

Service de coopération internationale en matière civile

Boulevard de Waterloo, 115

1000 Bruxelles

14.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä?

Hakija tai hänen asianajajansa voi ottaa yhteyttä edellä mainittuun keskusviranomaiseen postitse, puhelimitse (+32 (0)2 542 65 11), faksitse (+32 (0)2 542 70 06) tai sähköpostitse (aliments@just.fgov.be tai alimentatie@just.fgov.be).

15 Mitä tapahtuu, jos elatusapuun oikeutettu asuu ulkomailla:

15.1 Voiko elatusapuun oikeutettu hakea apua suoraan viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Muussa maassa kuin Belgiassa asuvan hakijan on otettava yhteyttä asuinmaansa keskusviranomaiseen, joka vastaa edellä mainitun yleissopimuksen tai asetuksen täytäntöönpanosta. Hakija ei voi ottaa yhteyttä suoraan Belgiassa olevaan järjestöön tai viranomaiseen.

15.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä ja minkälaista apua voin saada?

Ks. vastaus edelliseen kohtaan.

16 Sitooko vuoden 2007 Haagin pöytäkirja tätä jäsenvaltiota?

Kyllä.

17 Jos vuoden 2007 Haagin pöytäkirja ei sido tätä jäsenvaltiota, mitä lakia elatusvaateisiin sovelletaan yksityisoikeutta koskevien sääntöjen mukaan? Mitkä ovat tähän lakiin sisältyvät kansainvälistä yksityisoikeutta koskevat säännöt?

18 Mitkä ovat elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen V luvussa tarkoitettua oikeuden saatavuutta rajat ylittävissä asioissa koskevat säännöt?

Saatuaan pyynnön keskusviranomainen tarkistaa ensin, että velallinen ja/tai hänen omaisuutensa ovat Belgiassa, ja toimittaa sen jälkeen pyynnön toimivaltaiselle oikeusaputoimistolle. Jos kyseessä on keskusviranomaisten esittämä lapsille kuuluvaa elatusapua koskeva pyyntö, oikeusapu myönnetään edunsaajan tuloja tarkistamatta. Oikeusapu kattaa asianajajan palkkion ja menettelyyn liittyvät kulut.

Muissa tapauksissa oikeusavun hakijaa pyydetään toimittamaan keskusviranomaisille asiaa koskeva hakemus direktiivin 2002/8/EY mukaisesti.

19 Minkälaisia toimenpiteitä jäsenvaltio on toteuttanut huolehtiakseen elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen 51 artiklassa kuvattujen tehtävien hoitamisesta?

Keskusviranomaisen tehtäviin kuuluu ensinnäkin tiedottaa asetuksen soveltamisesta sekä omassa järjestelmässään että pyynnön vastaanottavassa valtiossa. Keskusviranomainen voi suoraan tai välillisesti selvittää elatusapuvelvollisen tai elatusapuun oikeutetun henkilön olinpaikan ja hankkia tietoja näiden tuloista ja/tai varallisuudesta.

Oikeusviranomaiset järjestävät kuulemisia, joiden yhteydessä osapuolet ja erityisesti elatusapuvelvollinen esittävät näkemyksensä tilanteesta. Oikeudellisten menettelyjen ohella pyritään ratkaisemaan myös sovittelun avulla. Tarvittaessa keskusviranomainen huolehtii elatusapupäätösten täytäntöönpanon jatkuvuudesta.

Keskusviranomainen voi helpottaa asiakirja- ja muiden todisteiden hankkimista sekä asiakirjojen tiedoksiantamista hankkimalla tietoja sovellettavista sisäisistä säännöistä sekä voimassa olevien kansainvälisten välineiden soveltamiseen liittyvistä toimenpiteistä.

Keskusviranomainen voi valtuuttaa hakijan edustajan toteuttamaan Belgian tuomioistuimissa tarvittavia väliaikaisia toimenpiteitä vireillä olevan elatusapuhakemuksen täytäntöönpanon turvaamiseksi.

Tarvittaessa keskusviranomainen voi myös antaa hakijalle tietoja isyyden vahvistamiseen liittyvistä menettelyistä.

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 17/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.